

Een woord voor mensen, welke niet kunnen te kerk gaan.

<https://hdl.handle.net/1874/351154>

266 (4)

EEN WOORD VOOR MENSCHEN

WELKE NIET KUNNEN

TE KERK GAAN.

TIENDE DRUK.

TE ROTTERDAM,

bij M. WIJT & ZONEN,

Drukkers van het Nederlandsche Zendinggenootschap.

1834

No. IV.

EEN WOORD VOOR MENSCHEN

DE KERK VAN

DE Kerk van Rotterdam
W. M. VAN NELLE
Drukker van het Koninkrijk der Nederlanden
1834

VOORBERIGT.

Gecommitteerden van het Nederlandsche Zendinggenootschap, tot het opstellen, verzamelen en uitgeven van kleine Stukjes, ter bevordering van Evangelische kennis en godzaligheid, ook bij mingeoefenden; — namelijk:
R. J. VAN DER MEULEN, B. VAN MARKEN,
J. CLARISSE, A. L. M. Phil. et Theol. Doct.
en Prof., A. DE VRIES, L. EGELING,
J. C. VORSTMAN, R. ADRIANI, *Predikanten te*
Amsterdam, Hoorn, Leyden en Rotterdam;

overeenkomstig hun ambt en hunne bediening, dat oogmerk gaarne willende bevorderen, en in uitzigt op des Heeren medewerkenden zegen, bieden het nevensgaande Stukje hunnen landgenooten aan; erkennende intusschen geene uitgave voor echt, dan welke door eenen hunner, of door de drukkers dezes, onderteekend is.

M. Wijnhoven

Er zijn onder degenen die christenen heeten, helaas! velen, welke de openbare godsdienst in het geheel niet bijwonen. Deze worden over het algemeen van degenen die beschaafder of godsdienstiger zijn, met verachting aangezien. Verscheidenen verdienen dat; echter niet allen. Er kunnen omstandigheden plaats hebben, welke het hun onmogelijk maken in de kerk te komen.

Laat het zijn zoo het wil, zij allen verdienen mededoogen, zij zijn te beklagen, omdat zij veel missen, en het is niet liefderijk, het is niet christelijk, dezulken geheel aan hun lot over te laten. Wij moeten voor hen bidden; wij moeten nog meer doen; wij moeten hen vermanen, wel met ernst, maar vooral met den geest der zachtmoedigheid; wij moeten hen liefderijk troosten; wij moeten hen met goeden raad trachten te dienen.

Ik vind mij opgewekt tot het een en ander. daarom vat ik de pen op, en, gelijk ik hope, dat mijn geschrijf in handen van zulke beklagenswaardige menschen komen moge, zoo wensche ik vuriglijk, dat de ontfermende God en Zaligmaker hetzelfde alzoo voor hen zegene, dat zij zich de

moeite van het gelezen te hebben niet beklagen, maar Hem met blijdschap danken.

Die niet ter kerk kunnen gaan zijn zeer te beklagen.

Waarom? omdat het niet alleen *betamelijk*, maar ook *zalig* is, te kerk te gaan.

Het is *betamelijk*. Als wij de openbare godsdienst bijwonen, dan geven wij aan God, welke zoo waardig is van al Zijn schepsel geëerd en gediend te worden, openlijk de eer welke Hem toekomt; dan toonen wij dat behooren tot degenen, die Hem kennen en eerbiedigen, en ons niet schamen daarvoor openlijk uit te komen; dan vereenigen wij ons met degenen, die den Sabbath vieren naar het vierde gebod, in de hope van eens in de eeuwige ruste God volmaakt te zullen loven en prijzen; ook wekken wij dan anderen op door ons voorbeeld, en zijn tot vreugde voor de goeden, gelijk wij lezen Ps. CXXII: 1. *Ik verblijde mij in degenen die tot mij zeggen: wij zullen in het Huis des Heeren gaan.*

Zeker kundig en godvruchtig man, welke volstrekt doof was, en nogtans gezet de openbare Godsdienst bijwoonde, gevraagd zijnde waarom Hij dat deed, daar hij er toch van wege zijne doofheid niets aan had? antwoorde: » zoo sticht ik vast de

gemeente door mijn voorbeeld, en worde door haar gesticht, terwijl ik in stilte mijn hart tot God ophef."

En, het is *zalig* de openbare godsdienst bij te wonen. Wij kunnen daar zeer veel leeren, den besten troost ontvangen, toe bereid worden voor de eeuwigheid. Voor menigeen is de openbare godsdienst het middel geweest tot zijne bekeering en eeuwige behoudenis. De Heer is daar inzonderheid tegenwoordig met Zijnen zegen. Hij heeft gezegd Exod. XX: 24b. « *Aan alle plaatsen, daar Ik Mijns naams gedachtenis stichten zal, zal Ik tot u komen, en u zegenen.* »

Hoe zeer zijt gij dan te beklagen, mijne vrienden! die niet te kerk kunt gaan! Is het niet ongelukkig, buiten staat te zijn om een der betamelijkste pligten te volbrengen, en verstoken te wezen van een der grootste voorregten? Maar, wat dunkt u, mag en moet deze omstandigheid u niet tot onderzoek van u zelve brengen?

Waarom trent moet iemand, welke niet te kerk kan gaan, zichzelve onderzoeken?

Omtrent drie dingen.

Vooreerst. Hoe gij daaronder gesteld zijt. Zijt gij er bedroefd over? Beklaagt gij u er over? Acht gij uw gemis groot? Rekent gij de openbare godsdienst een

dierbaar voorregt? Wenscht gij, dat gij in de gelegenheid moogt komen, om 'er gebruik van te kunnen maken? Dan zult gij hier achter iets tot uwen troost en onderrigt vinden. Maar, zijt gij er wel te vrede onder? Wilt gij het wel zoo? Ach! dan heb ik niets tot uwen troost; alleenlijk dit, dat Jezus u met mededoogen aanziet. Maar gij hebt hier geen gevoel van. Mogt gij het eens begrijpen! intusschen, bidde Ik u, het boekje over *het ter kerk gaaneens* te lezen, en dat over *den eersten dag der week*.

Ten tweede. Moet gij onderzoeken, of gij zelfs ook de oorzaak zijt, dat gij niet ter kerk kunt gaan. Iemand kan zeker in zulke omstandigheden verkeerren, dat dit hem onmogelijk is, doch hij kan ook zelf daarin geloopen zijn. Straks hope ik hiervan meer te zeggen. Nu alleenlijk dit: Is het zoo, dat gij het aan u zelven te wijten hebt, wacht u dan, dat gij toch niet de schuld aan God geeft, en uw geval gebruikt tot een dekmantel van uwe traagheid en ongodsdienstigheid, en haast u, om hoe eerder hoe liever in zulke omstandigheden te komen, welke u het waarnemen van de openbare godsdienst niet onmogelijk maken.

Ten derde. Moogt gij wel ernstig bedenken, hoe gij het te voren hebt ge-

maakt, eer gij buiten de mogelijkheid waart om ter kerk te gaan, of gij ook toen, toen gij kondet, niet wildet, toen gij de gelegenheid hadt, die moedwillig hebt verzuimd, althans, niet dat gebruik hebt gemaakt van het Evangelie, hetwelk gij hadt kunnen en moeten doen. Is dat uw geval? Dan kan het tegenwoordig gemis u heilzaam zijn, wanneer het u tot verootmoediging brengt, en tot die droefheid naar God, welke eene onberouwelijke bekeering tot zaligheid werkt. 2 Kor. VII: 10.

Wat kan het iemand al onmogelijk maken de openbare Godsdienst bij te wonen?

Ik weet niet meer dan *zeven* omstandigheden, welke hier in aanmerking kunnen komen, namelijk:

1. Iemands beroep.
2. Zijne woonplaats.
3. Zijn dienstbare stand.
4. Zijne armoede.
5. Een regterlijk vonnis.
6. Zijne betrekking op anderen.
7. Zijne ligchaamsgesteldheid.

Over dit alles een woord! dit woord zal zoo kort zijn, als mogelijk is, echter dus ingerigt, dat gij moogt vertrouwen: hetgene daar buiten gaat, is eene onwettige verhindering, een voorwendsel, en anders niet. Derhalve:

1. *Iemands beroep.* Herbergen moeten

er zijn, om ook degenen die volstrekt niet anders, dan op den dag tot de openbare godsdienst-oefeningen bestemd, kunnen reizen, te gerieven. Wanneer nu een herbergier aan eene plaats, waar zulks noodig is, geen genoegzaam aantal van huisgenooten heeft, met welke hij beurtelings eene schikking kan maken, om ter kerk te gaan, zonder dat de reiziger daarbij lijde, dan is het hem onmogelijk de openbare Godsdienst bij te wonen. — Van schippers en voerlieden en dergelijken spreek ik niet, omdat men van deze niet kan zeggen, dat zij volstrekt altijd, buiten de mogelijkheid zijn om te kerk te gaan.

2. *Iemand's woonplaats.* Deze is wellicht in een oord, zoo verre van eene kerk af gelegen dat men, zelfs met wagen en paard, niet op zijn tijd in het Godshuis komen, en weder te huis zijn kan of welligt in een gewest, waar geene openbare godsdienstoefening wordt gehouden, althans niet zulk eene, als men in gemoede kan bijwonen.

3 *De dienstbaarheid.* Iemand zou kunnen zijn in de dienst van menschen, welke de aardsgezindheid en ongodsdienstigheid zoo verre drijven, dat zij hunne dienstboden noch tijd, noch vrijheid geven willen om ter kerk te gaan, terwijl hij niet dan met het uiterste bezwaar zulk eene dienst verlaten kan.

4. *Armoede.* Wanneer deze tot zulk

eene hoogte stijgt, dat men, van alle hulp verstoken, niets meer overig heeft, dan eenige gescheurde lompen, om, naauwelijks ten halve, de door gebrek afzigtelijke naaktheid te bedekken, dan voorwaar weert de welvoegelijkheid aan den eenen, en de billijke schaamte aan den anderen kant, voor zulk eenen armen, den toegang tot des Heeren Heiligdom.

5. *Een regterlijk vonnis.* Te weten, wanneer iemand, door schuldeischers vervolgd, buiten staat om hun te voldoen, geenen helper heeft, of geen mededogen vindt, en zij van den regter de vrijheid verkregen hebben, om hem, zoo ras hij zich in het openbaar vertoont, door de dienaars van het regt te doen vatten, ten einde hem te gijzelen, tot dat zijne schuld betaald zij — dan is hij ook buiten de mogelijkheid, om de openbare godsdienst bij te wonen.

6. *De betrekking op anderen.* Eene weduwvrouw met een eenig kind, zijnde een zuigeling — een man of vrouw, zoon of dochter, bloedverwant of vriend, met eenen zieken echtgenoot, vader of moeder, maag of vriend, welke niet alleen kunnen gelaten worden: zijn, althans zoolang de zuigeling niet volwassen, de kranke niet hersteld is, buiten staat om te kerk te gaan.

7. *Onze lichaamsgesteldheid.* Deze immers kan, door krankheid of eenig toeval,

ons op den duur aan het 'ziekbed binden? En hij, wien dit ongeluk tref, is daardoor verstoken van de openbare godsdienst.

G O E D E R A A D.

A. Zonder in bijzonderheden te treden, spreek ik tot u *allen*, die volstrekt niet ter kerk kunt gaan.— De raad, welken ik geven zal, is voor *allen* goed,— Ik zal dien zoo voordragen, dat elk er in kan vinden, hetgeen voornamelijk op hem past.

B. Maar ik veronderstel, dat gij niet door begeerlijkheid en hebzucht of wellustigheid het beroep, de woonplaats en de dienst, welke u verhinderen in de kerk te komen, hebt verkozen, en nog blijft kiezen: — dat gij niet in uwe armoede of andere omstandigheden, met zeker genoeg een voorwendsel zoekt voor uwe inwendige ongodsdienstigheid, en u heimelijk verblijdt dat gij daardoor verhinderd zijt die openbare godsdienstoefeningen bij te wonen, waaraan gij toch geenen lust hebt — dat gij u beklaagt over het gemis van de openbare godsdienst, en dat gij u gelukkig zoudt rekenen, indien gij dezelve kondet bijwonen — dat dit u ernst is, en gij het met uw hart meent — anders zoudt gij spotten met mijnen raad, of, zoo gij dien al wildet volgen, er geen voordeel van hebben.

C. Welaan dan! ik raade u, vooreerst, dat gij u best doet, om in andere omstandigheden te komen: ten tweede, dat gij, zoolang dit niet gebeurt, u zoekt te schikken naar de omstandigheid, waarin gij u bevindt.

Zeg niet, dat deze raad ijdel is. Schort uw oordeel op, en lees geduldig en gemoedigd voort.

Vooreerst dan! valt het u smartelijk, dat gij de godsdienst in het openbaar niet kunt bijwonen, terwijl de omstandigheden waarin gij verkeert, u zulks onmogelijk maken, zoek dan een ander beroep, eene andere woonplaats, eene andere dienst; zie uit naar barmhartige menschevrienden, tracht van uwe schuldeischers ontslagen te worden, zoek de genezing van uwe zieken, of uwe eigene herstelling te bevorderen.

Sommigen zullen vragen: mogen wij dezen raad wel volgen? Anderen zullen zeggen: wat kunnen wij er aan doen?

Ik weet wel— Paulus schrijft 1 Kor. VII: 20. « *een iegelijk blyve in die beroeping, waarin hij beroepen is.* » Ook staat 'er Hand. XVII: 26, dat God de *bepalingen van der menschen woningen* bescheiden heeft. Doch dit moet ons alleen leeren, te berusten in de bestellingen der Voorzienigheid over ons, en ons waarschuwen tegen wispelturigheid, veranderlijkheid en

het gebruik van verkeerde middelen; maar voor het overige moeten wij ons houden aan de les van den wijzen en getrouwen Zaligmaker: » zoekt eerst het koningrijk Gods en zijne gerechtigheid.» Matth. VI: 53. en begrijpen, dat de gezegden van Paulus 1 Kor. VII. en Hand. XVII, ons niet verbieden, om dan, wanneer onze woonplaats, beroep of dienst. volstrekt strijden tegen onzen plicht jegens God, en tegen de zaligheid onzer ziele, langs billijke en geoorloofde wegen naar verandering te staan. Dat mogen, dat moeten wij doen in zulk een geval.

Als uw beroep in het geheel niet gelukte, en gij van dag tot dag verarmdet, zoudt gij niet uit zien naar eene andere kostwinning? Als gij woondet op eene plaats, waar gij niet gezond waart, of geen brood hadt, zoudt gij niet zoeken naar eene betere gelegenheid? Als gij in eene dienst waart, waarin gij mishandeld werdt, en meer slagen dan voedsel kreeg, zoudt gij niet uw best doen, om in eene andere dienst te komen? — Nu geen woord meer. Ieder kan toepassing op zich zelve maken.

Maar met meerder regt moogt gij allen vragen: *Wat kunnen wij er aan doen?* Meer dan gij misschien denkt.

1. En trouwens, hebt gij niet hier of daar eenen vriend, wien gij uwen nood kunt te

kennen geven? Verzoek hem (zoo gij zelf al geene gelegenheid hebben mogt) om voor u uit te zien, en u te berigten, zoo ras hij betere broodwinning, geschiktere woning, of voegelijker dienst voor u weet, en volg dan op eene wijze, welke niet tegen de goede trouw en eerlijkheid, niet tegen regt en billijkheid strijdt, den weg, welke u door het bestuur van Gods voorzienigheid wordt geopend. Laat uw vriend, indien hij zelf geen vermogen heeft om u krachtdadig bij te staan, de edelmoedige hulp van rijke en mildadige christenen voor u inroepen, opdat gij van voegelijke kleeding moogt voorzien worden, of opdat deze, op eenigerhande wijze, uwe schuldeischers te vrede stelle, of hen bewege tot geduld en barmhartigheid jegens u.

Maar, wilt gij, dat deze poging uwer vrienden van vrucht zij, zoo moogt gij toezien, dat geene verwaarloozing, verkwisting of luiheid tegen u getuigen, en de handen sluiten; dat geen bedrog of oneerlijkheid de hulpe en het vertrouwen van u weren; en dat uwe voorsprekers er voor kunnen instaan, dat de liefderijke hulpe aan u wel besteed is.

Voorts kunt gij de genezing uwer kranken bevorderen door hen met alle liefde en zorgvuldigheid op te passen en te bedienen, en uwe eigene herstelling door

den raad van den geneesheer getrouwelijk te volgen, en de geneesmiddelen stiptelijk te gebruiken.

2, Gij kunt nog al meer doen. Gij kunt bidden, en dat raad ik u ten sterkste aan. Het gebed moet gij paren aan de pogingen, welke ik u zoo even aanpreef, en wanneer gij niets doen kunt, en alles u begeeft, dan nog kan het gebed van vrucht zijn. Door het gebed zoekt gij de hulp van Hem, zonder wien geen schepsel u kan helpen, en die meer is, dan alle menschen, ja, dan de Engelen. Hij kan broeders voor u in de benaauwdheid doen geboren worden. Spr. XVII: 17. Hij kan u en hun den weg wijzen. Ps. LI: 8. Spr. XVI: 9. Hij kan alle harten neigen. Spr. XXI: 1. En laten alle middelen afgesneden, alle deuren van hope toegesloten zijn, dan nog kan die God, bij wien niets te groot of te wonderbaar is, wien het om het even is, te helpen den sterken of den magteloozen, uitkomst geven. Hij zelf heeft gezegd: « *Roept mij aan in den dag der benaauwdheid: Ik zal er u uithelpen, en gij zult mij eeren.* » Ps. L: 15.

En, laat de gelegenheid om uit te zien naar verbetering van uwen staat, de toegang tot vrienden, of van vrienden tot u, u betwist worden, het klagen van uwen nood aan God kan niemand u betwisten.

Gij kunt altijd, gij kunt overal bidden. Of-
 schoon gij het niet openlijk in Gods huis
 kunt doen, gij kunt uw hart in uw eigen
 akker voor den Heer uitstorten. Ja, zoo
 de drijver u geen oogenblik ruste gunt,
 dan kunt gij nog op uwe legerstede, des
 middernachts, of bij het kriecken van den
 dageraad den Heer zoeken. Hij hoorde het
 biddend zingen van Paulus en Silas in de
 gevangenis. Hand. XVI: 25, 26. Hij hoorde
 het gebed van Jona, in het ingewand van
 den visch op den bodem der zee. Jona II.

3. Ja maar, zullen uwe pogingen en
 uwe gebeden niet vruchteloos wezen, dan
 moet gij nog al meer doen. — En wat zal
 dit zijn? — Paulus schrijft 1 Tim. IV: 8.
De godzaligheid is tot alle dingen nut.
 Denkt er eens over. Zijt gij nog onbekeerd?
 Ai laat de weg, waarin de Heer u leidt, u
 eene waarschuwing zijn, verootmoedigt u voor
 Hem, neemt als arme zondaars de toevlugt
 tot den Heer Jezus, bekeert u en gelooft
 het Evangelie. Toen Manasse, een der ko-
 ningen van Juda, welke met ijzeren ketenen
 in eene gevangenis te Babel opgesloten was,
 zich bekeerde, werd hij door God verlost
 en hersteld. 2 Chron. XXXIII: 11—13.

Ja — hoe het zij, — het zij, dat gij in u
 zelve en uw vorig gedrag de aanleidende
 oorzaak moogt vinden van uwe treurige om-
 standigheden, het zij, dat gij u zelve niets

bijzonders van dien aard bewust zijt, denkt evenwel dat het God is, welke u in dezen weg gebragt heeft, dat Hij de menschenkinderen niet plaagt of bedroeft van harte; en dat uwe zonden Hem redenen genoeg geven om u deze smarten aan te doen: en volgt dan het voorbeeld van David Ps. XXXII: 5.

« *Ik zeide: ik zal belijdenis van mijne overtredingen doen voor den Heer.*” En ziet eens, of gij niet met hem zult kunnen zeggen bij de uitkomst vs. 7. *Gij zijt mij eene verberging. Gij behoedt mij voor benaauwdheid. Gij omringt mij met vrolijke gezangen van bevrijding.* Laat uw geval ter uwer verbetering dienen, laat af van kwaad doen, leert goed doen, zoekt door geloof in den Heere Jezus uw hart te reinigen, en u te oefenen tot godzaligheid; er staat Ps. L: 23. « *Zoo wie zijnen weg wel aanstelt, dien zal ik Gods heil doen zien.*”

En trouwens de godzaligheid doet ons gunste vinden, vooral in de oogen van menschen die God vreezen, en welke door hunne gebeden en pogingen eenen weg tot redding kunnen banen. Terwijl zij ons door de vreeze Gods behoedt, en getrouw maakt aan onzen pligt, leert zij ons eerlijkheid en zuinigheid welke de beste middelen zijn om onzen stand te verbeteren. Zij geeft ook eene goede reuk van zich, tot aanbeveling

van dienstboden aan brave lieden, welke dezulken zoeken, en het meest vertrouwen; daarenboven verdrijft zij de moedeloosheid, welke iemand onvatbaar maakt voor den troost, die in de godsdienst gevonden wordt, en welke dikwerf hem niet alleen allen lust beneemt, maar zelfs traag en afkeerig maakt van hetgene hij nog zou kunnen doen, om de gelegenheden tot het bijwonen van de godsdienst waar te nemen.

Ik ga over tot de tweede raad, dien ik u gegeven heb, namelijk: *dat gij u zoudt schicken naar de omstandigheden, waarin gij u bevindt.*

Dat is van de uiterste noodzakelijkheid. Misschien wordt gij nooit van uw krankbed opgerigt, worden uwe kranken nimmer hersteld, uwe schuldeisschers nooit voldaan, uwe naaktheid nimmer gedekt, uwe dienst, woonplaats of beroep nooit verbeterd — of, indien de Heer u uitkomst beschoren heeft, verloop er welligt minder of meerder jaren, eer dezelve geboren wordt. Wat dan?

Zult gij twisten tegen God? Dit kan u niet baten. Zult gij u in wanhope toegeven? Dit moet uw lot verzwaren. Neen, zoekt u te voegen naar de omstandigheid.

1. Bedenkt, dat het Gods weg is, en onderwerpt u eerbiedig, vernedert u onder

Zijne hand, en weest dankbaar, dat gij nog leeft, en, ofschoon gij het niet in het openbaar kunt doen, dat gij nogtans Hem in het verborgene kunt zoeken.

2. Maakt gebruik van de gelegenheid en middelen, die gij nog hebt; misschien den bijbel en nuttige boeken, misschien eenen vriend, welke u eens aanspreekt, opwekt, of iets uit eene leerrede mededeelt, gewisselijk een eenzaam plekje om te bidden, een verstand om aan God, aan Jezus, uwen plicht en de eeuwigheid te denken, een geheugen om u te herinneren, hetgeen gij voorheen geleerd, gehoord en gelezen hebt, een hart om te vragen naar den Heer en Zijne gerechtigheid, en mogelijk een ontwaakt geweten, en indrukken welke u geschonken worden.

3. Hoe meer gij het gemis gevoelt van het voorregt der openbare godsdienst-oefeningen, zoekt zoo veel meer prijs te stellen op de middelen en gelegenheden, welke gij hebt, om daarvan zoo veel meerder nut te trekken, en des te hartelijker in den geest, den Heer te zoeken en Hem te dienen.

4. Ik zal niet zeggen, wat inzonderheid armen aanbelangt, dat zij evenwel gedurende den zomer de vroegpredikatiën, en gedurende den winter de avondbeurten kunnen waarnemen, terwijl de slechtheid hunner kleeding, aldaar minder in het oog loopt,

en dus geene wettige verhindering voor hen is. Ja, op verscheidene plaatsen, zijn juist voor zulke lieden inrigtingen gemaakt, van catechisatiën of oefeningen, opdat zij aldaar zouden kunnen komen, en het onderwijs en de vertroosting van de godsdienst ontvangen.

5. Laat voorts het heilzaam onderwijs, hetwelk de toestand waarin gij zijt, u geeft, niet ongebruikt voorbijglippen. Gij kunt uit uw treurig geval, zelfs wanneer gij daartoe zelve eigenlijk geene aanleiding hebt gegeven, toch zien, hoe smartelijk de gevolgen van de zonde zijn, inzonderheid wanneer gij er aanleiding toe gaaft, kunt gij dit gevoelen; dat moet haat en afkeer van de zonde kweeken. Uw gemis kan u de dwaasheid van vorig verzuim, en de dierbaarheid van de openbare godsdienst voor oogen stellen, en dat moet honger en dorst naar de gerechtigheid opwekken. De hope op verandering, gepaard met het besef dat uw lot van den Heere afhangt, kan u oefenen in stille onderwerping, lijdzaam wachten en onbepaald vertrouwen op den Heer. De wensch om uitkomst, bestuurd door lust om mijnen raad, ten dien einde u gegeven, in te volgen, kan u leeren naauw op uzelf en de uitgangen van uw hart te letten, u bedachtzaam en teeder van geweten doen worden, en u doen vorderen in godza-

ligheid, en voorzeker, maakt gij zulk een gebruik van uwe omstandigheid, zoo zult gij bij de uitkomst kunnen zeggen: *welgelukzalig is de man, o Heer! dien gij tuchtigt, en dien gij leert uit uwe wet!* Ps. XCIV: 12.

6. Maar denkt vooral aan de liefderijke roepstem des ontfermenden Heilands: Matth. XI: 28. » *Komt herwaarts tot mij, allen die vermoeid en belast zijt, en ik zal u ruste geven.*» Vlucht tot hem! Zoekt in hem uw heil, uwen troost, uwe hulpe. Hij kan uwe schuld bedekken, en de gevolgen daar van afwenden. Hij kan u leeren mijnen raad volgen. Hij kan u nog veel beter raad toedienen door zijnen Geest. De Heer heeft hem eene tong der geleerden gegeven, opdat hij wete met den moeden een woord ter regter tijd te spreken. Jes L: 4. De Geest des Heeren is op Hem omdat de Heer Hem gezalfd heeft, om eene blijde boodschap te brengen den zachtmoedigen; Hij heeft Hem gezonden om te verbinden de gebrokenen van harten, om den gevangenen vrijheid uit te roepen, en den gebondenen opening der gevangenis, om uit te roepen het jaar van het welbehagen des Heeren Jes .LXI: 1, 2.

Iets tot vertroosting,

ô Wat buigt uwe ziel zich neder! Komt opent het hart voor den troost, welken

een' uwer broeders, die u niet kent, maar u beklagt en liefheeft, u poogt toe te dienen. En, och! dat de Heer zelf u vatbaar make voor dien troost, en denzelfven aan u heilige!

1. Kunt gij nu niet, volgens uwen pligt, God in het openbaar dienen? De Heer, de regtvaardige regter, rekest u dat niet als een verzuim, of misdaad toe. Toen de Israëllers bij de Babijloniërs en Assijriërs in ballingschap leefden, konden zij ook hunne openbare godsdienst niet waarnemen; wij lezen niet, dat zij daarover ooit zijn bestraft geworden: en trouwens, God vordert geene onmogelijke dingen. Als gij Hem nu zoo veel meer in uw hart zoekt, zult gij bevinden, dat Hij niet aanziet hetgene voor oogen is, maar dat Hij het hart aanziet.

2. Kunt gij u niet plegtig voor Gods aangezigt stellen, en met de gemeente Zijnen naam aanroepen? Er wordt toch in de gemeente aan u gedacht en voor u gebeden: en de Heer is aan alle plaatsen tegenwoordig. Hij ziet u, Hij kent uwen weg, Hij weet uwe begeerten; uwen strijd en uwe klagten zijn Hem bekend, uwe gebeden hoort Hij. *De Heer is nabij allen die Hem aanroepen: allen die Hem aanroepen in waarheid.* Ps. CXLV: 18. *Hij geneest de gebrokenen van harte, en Hij verbindtze in hunne smarten.* Ps. CXLVII.

3. Dorst uwe ziel naar God en naar zijne gemeenschap, hijgt zij gelijk een hert naar het water, naar de verkwikking en rust van zijn heiligdom, welaan! zendt uwe zuchten en uw hart derwaarts, terwijl uwe voeten u er niet mogen of niet kunnen brengen. Onder de Israëllers kon de openbare godsdienst niet anders waargenomen worden dan te Jeruzalem in den tempel. — Maar toen Salomo denzelfen inwijdde, bad hij, dat de Heer het gebed wilde verhooren van de Israëllers, wanneer zij, in den strijd zijnde of in ballingschap zwervende, niet in den tempel konden komen, maar, met het aangezigt gekeerd naar de streek waar de tempel stond, baden. 1 Kon. VIII: 44, 48.

4. Immers kan en wil de Heer aan alle plaatsen genade en eere geven. Hij is aan geene middelen gebonden. Den zegen, welken Hij bij de middelen wil voegen, kan en wil Hij zonder de middelen schenken, wanneer wij dien begeeren, en buiten staat zijn de middelen te gebruiken.

De Apostelen van Jezus waren meestal visschers. Van het vischnet zijn zij geroepen tot de zalige dienst van Jezus. Marc. I: 16—20. Mattheus uit het toluhuis. Matth. IX: 9. De herders hoorden, terwijl zij de nachtwacht hadden over de kudde, de blijde boodschap van eenen Engel, dat Jezus geboren was. Luc. II: 8—14. Cornelius de

hoofdman werd in zijn huis getroost door eenen Engel, en door Petrus verkwikt met woorden der zaligheid. Hand. X. De kamerling van Candace ontving onder weg op den wagen van Philippus onderrigt in het evangelie. Hand. VIII: 26-59. De H. Geest is ook beloofd over de dienstknechten en de dienstmaagden. Joël II: 29. En immers heeft in Christus Jezus geen onderscheid plaats tusschen dienstknecht of vrij. Gal. III: 28.

God heeft de armen dezer wereld uitverkoren, om rijk te zijn in het geloof en erfgenamen des konigrijks, hetwelk Hij belooft dengenen, die Hem liefhebben. Jac. II: 5. Tot eene arme weduwe te Zarphat werd de profeet Elia gezonden met eenen vollen zegen des Heeren. 1 Kon. XVII: 9-24. Jozef ondervond in de gevangenis in Egypte, Paulus en Silas in den kerker te Philippi, dat de Heer nabij is allen, die Hem aanroepen. Gen. XXXIX: 40. en Hand. XVI: 25. Salomo schrijft in den Prediker hoofdst. VII: 2. *Het is beter te gaan in het klaaghuis, dan in het huis des maaltijds, want in hetzelfde is het einde van alle menschen, en de levende legt het in zijn hart.* Jezus zal eens tot degenen die de zieken bezocht en opgepast hebben, zeggen: *voor zoo veel gij dit eenen van mijne minste broeders gedaan hebt, hebt gij het Mij gedaan.* Matth. XXV: 40 en eene krankheid kan

dikwerf door de genade des Heeren gezegender zijn, dan de heerlijkste en krachtigste leerredenen. Als wij onder onze krankheid mogen leeren de nietigheid en vergankelijkheid der wereld en de dierbaarheid van Jezus, en geoefend worden in zelfsverloebening, eenswillendheid met, en vertrouwen op den Heer, dan verkrijgen wij dienzelfden zegen, welken wij onder andere bij de openbare prediking van het Evangelie behooren te zoeken. Ja! welk een troost geeft het aan eenen Kranken, wanneer hij, door het geloof in Jezus, den dood vrijmoedig onder de oogen zien mag, en daarbij met Paulus zeggen: *hoewel onze uitwendige mensch verdorven wordt, nogtans wordt de inwendige vernieuwd van dag tot dag.* 2 Kor. IV: 16. Dat geloof, die bekeering, die onderwijzing, die hemelsgezindheid kan en wil de Heer immers u ook geven, wie en waar gij zijt?

ô Zoekt Hem dan toch, loopt hem aan als een waterstroom. Vlugt, in den naam van den barmhartigen Hoogepriester Jezus, tot den troon der genade. Wentelt uwen weg op Hem. Opent het hart voor den troost van het Evangelie. Weest niet ongeloovig, maar geloovig, en Zijne genade zal u genoeg zijn. Treurt dan vrij onder uw lot, doch niet gelijk degenen, die geene hope hebben. Zingt vrij met David Ps. 42: rijmvers 1.

't Higgend hert, de jagt ontkomen,
 Schreeuwt niet sterker naar 't genot
 Van de frissche waterstroomen,
 Dan mijn ziel verlangt naar God.
 Ja! mijn ziel dorst naar den Heer.
 God des levens! ach wanneer
 Zal ik nadren voor Uwe oogen,
 In Uw huis Uw naam verhoogen?

Men zinge er dan ook het derde vers bij.

o Mijn ziel, wat buigt ge u neder?
 Waartoe zijt ge in mij ontrust?
 Voed het oud vertrouwen weder,
 Zoek in 's Heeren lof uw' lust:
 Want Gods goedheid zal uw druk
 Eens verwiss'len in geluk.
 Hoop op God, sla 't oog naar boven;
 Want ik zal Zijn' naam nog loven!

A 242 1364

Bij M. WIJST & ZONEN, Drukkers van het Nederlandsche
Zendinggenootschap, worden ook uitgegeven
de navolgende Kleine Stukjes.

No.		à 15 Ct.
1.	Evangelische herinneringen aan Kranken.	- 10 "
2.	Over het nuttig Kerkgaan.	- 10 "
3.	Over het doen van Belijdenis.	- 10 "
4.	Een woord voor menschen die niet ter kerk kunnen gaan.	- 10 "
5.	Het Christendom beschaamd door Heidenen.	- 10 "
6.	Evangelische herinneringen aan Bedroefden.	- 15 "
7.	Evangelische herinneringen aan Vaders en Moeders.	- 20 "
8.	Een woord aan Vaders en Moeders, over den Doop.	- 05 "
9.	Over het allerbeste Boek.	- 10 "
10.	Onderwijs over het Bijbellesen.	- 25 "
11.	Levensgeschiedenis van den grootsten Man.	- 25 "
12.	Iets over het Avondmaal.	- 15 "
13.	Opwekking tot de huisselijke Godsdienst.	- 15 "
14.	Zamenspraak tusschen drie vrienden over de Wedergeb.	- 07½ "
15.	Het leven van William Kellij.	- 15 "
16.	Drie zamenspraken tusschen een Leeraar en een Huism.	- 15 "
17.	Het dorp Eorenhoef, tot vorigen welvaart hersteld.	- 25 "
18.	Het nadeel van het bij de straat loopen der kinderen	- 20 "
19.	Waarschuwing tegen de Ontucht.	- 50 "
20.	Iets voor herstelden uit krankheid.	- 20 "
21.	Iets voor Gevangenen.	- 45 "
22.	Geschenk der christelijke liefde voor kinderen	- 52½ "
23.	Geschenk voor Lidmaten der christelijke kerk.	- 25 "
24.	Heb ik wel genoeg voor de Beuwigheid?	- 20 "
25.	Tweede Geschenk der christelijke liefde voor kinderen	- 25 "
26.	Voor Diensthoden.	- 25 "
27.	Over de Feesten.	- 20 "
28.	Iets voor Armen.	- 10 "
29.	Jezus, de geneesmeester van kranken.	- 12½ "
30.	Evangelische Herinneringen aan oude lieden.	- 20½ "
31.	Verzameling van leerz. brieven en opwekkende verhalen	- 20 "
32.	Opwekking tot weltevredenheid.	- 20 "
33.	Een goed woord aan christen-ouders over de opvoeding	- 20 "
34.	Franke, de kracht des Geloofs.	- 15 "
35.	Schets van het leven van Afrikaner.	- 10 "
36.	Waarschuwing tegen het Kwaadspreken.	- 10 "
37.	Iets over de Zelfkennis.	- 20 "
38.	Een woord van onderrigt en troost, in Sterfhuizen.	- 25 "
39.	Men doet niet, wat men kan.	- 17½ "
40.	Vriendelijke raad aan zwaarmoedigen.	- 25 "
41.	Waarom word ik niet beter?	- 25 "
42.	Wie zijn, hier op aarde, de gelukkigste menschen?	- 20 "
43.	Gedenk te Sterven.	- 25 "
44.	Het Voorbidden, een pligt der Christelijke liefde.	- 17½ "
45.	Opwekking tot getrouwe deelneming in het Maandelijksche Gebed.	- 27½ "
46.	Troostwoord voor Christenen, in alle wederwaardigheden.	- 17½ "